چهره

راهکار مقابله با سفته بازی

سیدمحمدهادی سبحانیان، رئیس سازمان امور مالیاتی: از نمایندگان مجلس درخواست می‌کنم مالیات بر عایدی سرمایه یا همان مالیات بر سفته بازی را سریع‌تر تصویب کنند. با این اقدام قانونی می‌توانیم برخی از فرارهای مالیاتی در قالب حساب‌های اجاره‌ای و حساب‌های شخصی اتفاق می‌افتد، شناسایی و از فرارهای مالیاتی جلوگیری کنیم.

علت مخالفت با بورس کالا

حجت‌ا... صیدی، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار: یکی از شرایط بازارهای کارا، رقابت کامل به تقاضا کننده و عرضه کننده در حجم بالا باز می‌گردد. یکی از مهم‌ترین فضاها برای رسیدن به رقابت کامل بازار، بورس کالاست و شاید علت مخالفت برخی با بورس کالا همین باشد؛ زیرا موجب حذف رانت می‌شود.

تولید ۱۰ میلیون تن شیر

علیرضا رفیعی‌پور، رئیس سازمان دامپزشکی کشور: صنعت دام و طیور از ۸۰ سال گذشته در کشور ما شکل گرفته و در دهه ۶۰ دام اصیل و دام دورنگ وارد کشور شد. امروزه بیش از ۱۰ میلیون تن شیر در کشور تولید می‌شود و مقصد صادرات از مازاد تولید نیز بیشتر به کشور چین است.

«جام جم» از سیاست ارزی دولت گزارش می‌دهد

چالش ارز تک‌نرخی یا چندنرخی؟

نظام ارزی ایران از برنامه سوم توسعه (اوایل دهه ۸۰) تاکنون، نظام شناور مدیریت‌شده و تک‌نرخی بوده است. بااین حال، نرخ دلار به‌عنوان شاخص بازار ارز همواره در اقتصاد ایران دو یا چندنرخی بوده است. سیاست دولت چهاردهم تلاش برای حذف نرخ‌های متعدد ارزی در بازار رسمی و تک‌نرخی‌شدن قیمت ارز است.

امروز در اقتصاد کشور، پنج نرخ ارز رسمی و یک نرخ غیررسمی در بازار آزاد وجود دارد. یکی از مهم‌ترین ایرادات به سیاست‌های ارزی این است که چرا در یک بازار رسمی چند نوع نرخ وجود دارد. نرخ‌های کنونی بازار ارز شامل موارد زیر است: ۴۲۰۰ تومان برای دارو و برخی تجهیزات، ارز ترجیحی (۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان) برای کالاهای اساسی، نرخ نیمایی (۵۴ هزار تومان) برای کالاها، نرخ اسکناس مرکز مبادله (۵۵ هزار تومان) و نرخ ارز توافقی (حدود ۶۲ هزار تومان). برخی کارشناسان بر این باورند که وجود پنج نرخ رسمی در بازار قابل دفاع نیست و بهتر است ارز در این بازار تک‌نرخی شود. آنها معتقدند با توجه به شرایط اقتصادی و وضعیت تحریمی ایران، امکان یکسان‌سازی نرخ ارز رسمی و غیررسمی وجود ندارد. نظام چندنرخی ارز بیشتر در شرایط تورمی، به‌خصوص با نرخ‌های ترجیحی برای حمایت از معیشت خانوارها و تامین نیازهای کشور براساس اولویت‌ها اجرایی می‌شود.

نرخ دلار در بازار آزاد غیررسمی به ۷۳ هزار تومان نزدیک شده و نرخ دلار نیمایی (حواله مرکز مبادله ارز و طلای ایران) از ۵۴ هزار تومان گذشت. بااین حال، کاهش تدریجی فاصله قیمت دلار نیمایی و بازار آزاد، به‌عنوان اقدامی برای حرکت به سمت نظام تک‌نرخی ارز از سوی دولت چهاردهم مطرح شده است. رشد تدریجی قیمت ارز در بازار رسمی با شروع به کار این دولت آغاز شده است؛ به‌طوری‌که قیمت اسکناس دلار در مرکز مبادله در ۱۳ آبان امسال ۵۰ هزار و ۷۳۷ تومان و قیمت حواله دلار (نیما) ۴۹ هزار و ۳۵۵ تومان بود. اما روز گذشته، نرخ هر اسکناس دلار به ۵۵ هزار و ۶۹۲ تومان و نرخ حواله دلار (نیما) به ۵۴ هزار و ۱۷۵ تومان رسید. دلار نیمایی در یک هفته اخیر (از چهارشنبه گذشته تا دیروز) ۱۳۲۶ تومان افزایش قیمت را ثبت کرده است. افزایش قیمت ارز در حالی رخ‌داده که قیمت در بازار آزاد غیررسمی هم طی این مدت افزایش داشته است. قیمت دلار در بازار آزاد غیررسمی روز گذشته با ثبت رکورد جدیدی به ۷۳ هزار تومان نزدیک شد و به ۷۲ هزار و ۸۰۰ تومان رسید؛ در همین حال، هر یورو نیز با نرخ بی‌سابقه ۷۶ هزار و تومان ۸۵۰ معامله شد. نرخ دلار آمریکا در پایان معاملات روز شنبه گذشته ۷۱ هزار و ۶۵۰ تومان بود. افزایش نرخ ارز بر قیمت تمام‌شده تولید تأثیرگذار است؛ به‌طوری‌که ۸۰ تا ۸۵ درصد کالاهای وارداتی کشور شامل مواد اولیه و واسطه‌ای برای بخش تولید است؛ پس افزایش قیمت تمام‌شده تولید به افزایش نرخ رشد تورم مصرف‌کننده خواهد انجامید.

بااین حال، سیاست ارزی دولت موافقان و مخالفانی دارد. همه بر ایجاد شفافیت در اقتصاد و حذف رانت‌ها توافق نظر دارند، اما معتقدند که باید از قدرت خرید خانوارها نیز حمایت شود و دولت باید نظارت‌های خود را هدفمند کند تا جلوی بروز رانت و فساد را بگیرد. عبدالناصر همتی، وزیر امور اقتصادی و دارایی، از بین رفتن رانت ارزی را ازجمله دستورکارهای دولت عنوان و اعلام کرد که حرکت به سمت دلار تک‌نرخی در حال پیگیری است. وی تأکید کرد که دولت‌ها معمولا به ارز چندنرخی تمایل دارند، اما جز رانت و فساد چیز دیگری ندارد. این نظر همچنین توسط محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی مورد تأکید قرار گرفته است. به گفته فرزین، بانک مرکزی به دنبال حذف چندگانگی نرخ‌ها در بازار ارز است و سیاست ارزی آن درحال‌حاضر این است که نرخ ارز نیما متناسب با متغیرهای بنیادی اقتصادی تغییر کند. بر اساس سیاست بانک مرکزی، قرار است نرخ‌های متعدد در بازار رسمی ارز حذف و تنها نرخ بازار توافقی حفظ شود. برخی کارشناسان بر این باورند که حذف برخی از نرخ‌های ارز، به‌ویژه ارز ترجیحی، به افزایش قیمت‌ها منجر خواهد شد و به بازار غیررسمی افزایش قیمت می‌دهد. در مقابل، مخالفان این نظر تأکید می‌کنند که وجود ارز چندنرخی باعث توزیع رانت می‌شود و با گذشت زمان، آسیب‌های بیشتری را متحمل خواهیم شد که ما را ناگزیر به اصلاح این نرخ‌ها خواهد کرد.

رانت ۱۷۰۰ همتی

وزیر امور اقتصادی و دارایی روز ۱۳ آذرماه و در همایش بیمه بیان کرد: چندنرخی بودن ارز و توزیع بدون هدف یارانه‌ها از دلایل بروز ناترازی‌های اقتصاد ایران است، اما وقتی می‌خواهیم ریشه ناترازی را حل کنیم عده‌ای سریع می‌گویند قرار است گرانی راه بیفتد. همتی با تأکید بر این‌که کسری بودجه ریشه اصلی تورم و چاپ پول در کشور است، ادامه داد: سال گذشته به‌دلیل چندنرخی بودن ارز و اختلاف نرخ‌ها، حدود ۱۷۰۰ همت رانت برای عده‌ای ایجاد شد و کسری بودجه عملیاتی کشور به هزار همت رسید. در سال گذشته که نرخ ارز نیمایی سرکوب می‌شد، نرخ تورم ۵۲ درصد بود، اما امسال با کاهش فاصله بین نرخ ارز نیمایی و ارز بازار آزاد، نرخ تورم به ۳۲ درصد کاهش یافته است.

وزیر امور اقتصادی و دارایی روز ۱۶ آذرماه هم با بیان این‌که افزایش نرخ ارز آزاد ارتباطی به دولت ندارد و به‌دلیل شرایط و تنش‌های منطقه‌ای و انتظارات روانی است، اظهار کرد: نگفتم که افزایش نرخ دلار تورم‌زا نیست، بلکه گفتم دولت تصمیمی بر افزایش گرانی و افزایش قیمت‌ها ندارد و کالاهای اساسی افزایش قیمت نخواهند داشت. وزیر امور اقتصادی و دارایی همچنین ۱۴ آذرماه اعلام کرد: تخصیص ارز ترجیحی به کالاهای اساسی همچنان تداوم دارد و تا پایان سال ۱۵ میلیارد دلار ارز ترجیحی کالای اساسی تامین شده است. دولت برنامه‌ای برای حذف ارز ترجیحی ندارد، اما سایر نرخ‌ها واحد خواهد شد.

ارز تک‌نرخی، یک سیاست بلندمدت برای کاهش تورم

علی قنبری، اقتصاددان و استاد دانشگاه درباره سیاست دولت مبنی بر حرکت به سمت ارز تک‌نرخی با کاهش شکاف نرخ دلار نیما و بازار آزاد گفت: چنین سیاستی با کاهش تعدد نرخ ارزها در بازار موجب کاهش رانت و شفافیت اقتصادی می‌شود، چراکه چندنرخی‌بودن ارز باعث بروز مشکلاتی ازجمله سوءاستفاده از ارزهای ترجیحی و حتی بالارفتن قیمت کالاهای بهره‌مند از ارز دولتی شده است. وی اضافه کرد: تک‌نرخی‌شدن ارز موجب می‌شود که واردکننده و صادرکننده و خریدار و مشتری تکلیف خود را در معاملات بدانند و عدم شفافیت ناشی از ارز چندنرخی از بین برود. این اقتصاددان تصریح کرد: در شرایطی که به‌دلیل مشکلات تحریم و دیگر عوامل، دسترسی به منابع ارزی کشور دشوار شده و دولت از نظر منابع ارزی در مضیقه قرار دارد، تأمین ارز و اختصاص آن به بخش‌های مختلف با نرخ‌های غیرواقعی، خود معضل مضاعفی است که موجب می‌شود دولت برای تأمین تقاضاها با چالش‌های بیشتری روبه‌رو شود. قنبری با تاکید بر این‌که هرچند دولت ناچار است در این شرایط برای کالاهای اساسی ارز ترجیحی تخصیص دهد تا فشاری به معیشت مردم در این زمینه وارد نشود، گفت: ممکن است در کوتاه‌مدت اثرات ضدتورمی این سیاست مشهود نباشد و حتی با تورم همراه شود اما در بلندمدت قطعا حرکت به سمت ارز تک‌نرخی به بهبود وضعیت اقتصاد و حتی جلوگیری از تورم خواهد انجامید.

ارز دونرخی در سال آینده

سیاست ارزی دولت چهاردهم به سمت تک‌نرخی شدن ارز و کاهش تدریجی نرخ ارز نیمایی و نرخ غیررسمی بازار آزاد در حال اجراست. دولت‌های گذشته نیز تلاش کردند تا ارز تک‌نرخی شود اما این امر تاکنون محقق نشده و در صورت تحقق، پس از مدت کوتاهی (چندماه) دوباره ارز چند نرخی شده است. بااین حال، شاهد افزایش نرخ ارز در بازارهای رسمی هستیم که می‌تواند بر قیمت تمام‌شده تولید تأثیرگذار باشد.

بااین سیاست احتمالا سال آینده فقط دو نرخ ارز رسمی (بازار توافقی و ارز ترجیحی ۳۸ هزار تومانی) خواهیم داشت؛ هرچند وزیر امور اقتصادی و دارایی تاکید کرده که ایجاد ارز تک‌نرخی مستلزم لوازماتی است، اما باید منتظر ماند تا دید این هدف محقق خواهد شد یا نه و چه آثاری خواهد داشت.

معاون رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی:

بانک رفاه کارگران از بانک‌های پیشرو در مبارزه با پولشویی است

با هدف شناسایی و پیشگیری از به‌کارگیری عواید حاصل از فعالیت‌های مجرمانه و مقابله با انتقال پول‌های کثیف به شبکه اقتصادی کشور، همایش مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم از سوی بانک رفاه کارگران برگزار شد. به گزارش روابط عمومی بانک رفاه کارگران، در این همایش که دوشنبه ۱۹ آذرماه با حضور دکتر گرجی‌پور، معاون رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، مدیرکل دفتر نظارت و ارزیابی این وزارتخانه و مدیران و نمایندگان صندوق‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های زیرمجموعه وزارتخانه، اعضای هیأت مدیره بانک رفاه کارگران، مدیران و معاونان مرکز ملی اطلاعات مالی ایران (FIC) و مدیران ارشد مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم بانک‌های تجاری و دولتی برگزار شد، الزامات و مقررات مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم مورد بحث و بررسی قرار گرفت. معاون رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی طی سخنانی در این همایش ضمن قدردانی از بانک رفاه کارگران در راستای برگزاری همایش، با بیان اینکه این بانک از بانک‌های پیشرو در حوزه مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم است

تصریح کرد: آنچه در کشور در حوزه مبارزه با پولشویی انجام شده عموما در زمینه قانون‌گذاری بوده است و در اجرای قوانین با نقطه ایده‌آل فاصله داریم که ضرورت دارد مبتنی بر استانداردها و گزارشگری‌های به روز و بین‌المللی اقدامات در این بخش را گسترش دهیم تا به اهداف مورد نظر دست پیدا کنیم. دکتر گرجی‌پور با تاکید بر این‌که صرفا قانون‌گذاری مهم نیست افزود: قانون از عرف (شناخت) نشأت می‌گیرد و به همین دلیل برای نهادینه کردن فرهنگ مبارزه با پولشویی، باید در حوزه عرفی‌سازی موضوع و استفاده از ظرفیت‌های مردمی برنامه‌ریزی و اقدام کنیم. معاون رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به ماده ۲۶ آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۴) الحاقی قانون مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم اشاره کرد و گفت: بر اساس این ماده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است پایگاه یکپارچه اطلاعات شغلی اشخاص حقیقی اعم از ایرانی و خارجی را به نحوی ساماندهی کند که همواره امکان استعلام آخرین وضعیت فعالیت شغلی آنها برای اشخاص مشمول فراهم باشد. اقدامات در این زمینه آغاز شده و به‌روزرسانی و تکمیل آن حدود ۶۰ درصد پیشرفت داشته است. وی افزود: اطلاعات مربوطه را در اختیار مرکز ملی اطلاعات مالی ایران قرار داده‌ایم و محدودیتی برای اشتراک‌گذاری این اطلاعات با بانک‌ها و سایر سازمان‌های ذی‌ربط نداریم. همچنین آمادگی داریم با همکاری بانک‌ها و سایر نهادهای علاقه‌مند تکمیل و به‌روزرسانی سامانه مذکور را تسریع دهیم. معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی به تجربه کشورهای اسکاندیناوی در زمینه راه‌اندازی پایگاه اطلاعات شغلی اشاره کرد و گفت: در این کشورها تمامی بنگاه‌ها، شرکت‌ها، سازمان‌های خصوصی و دولتی، واحدهای تولیدی و... موظف هستند نیاز خود به نیروی انسانی را در این پایگاه اعلام کنند و هرگونه جذب و به‌کارگیری نیرو از طریق آن انجام شود و به همین دلیل تمامی اطلاعات شاغلان در پایگاه مذکور ثبت و دسترسی به فرصت‌های شغلی برای همه یکسان است.